

Διάλεξη # 3

Υπολογισμος Πιθανότητας

Όταν ο αριθμός των δυνατων αποτελεσμάτων είναι μεγάλος (ρίψη 3 ζαριών) τότε υπάρχουν πολλά σύνθετα ενδεχόμενα. Ο τρόπος για να υπολογίσουμε πιθανότητες τέτοιων ενδεχομένων είναι πρώτα να προσδιορίσουμε τις πιθανότητες των απλών ενδεχομένων (1° στοιχείο/ζάρι) E_i και μετά αν A είναι σύνθετο ενδεχόμενο η

$$P(A) = \sum P(E_i) \text{ για όλα τα } E_i$$

Παράδειγμα: Ρίψη ζαριού $S = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$, $E_i = \{i\}$ $i=1, 2, 3, 4, 5, 6$

Ας υποθέσουμε ότι το ζάρι κατασκευάζεται έτσι ώστε οι άρτοι αριθμοί να είναι 2 φορές πιο πιθανό από τους περιττούς:

$$\left. \begin{array}{l} 3\rho = \rho + \rho + \rho \quad P(E_1) = P(E_3) = P(E_5) = \rho \\ 6\rho = 2 * 3\rho = 2(\rho + \rho + \rho) \quad P(E_2) = P(E_4) = P(E_6) = \rho \end{array} \right\} \begin{array}{l} 3\rho + 6\rho = 1 \\ \rho = 1/9 \end{array}$$

- $A = \{\text{αποτέλεσμα άρτιο}\} = E_2 \cup E_4 \cup E_6$
 $P(A) = P(E_2) + P(E_4) + P(E_6) = 2/9 + 2/9 + 2/9 = 2/3$
- $B = \{\text{αποτέλεσμα } \leq 3\} = E_1 \cup E_2 \cup E_3$
 $P(B) = P(E_1) + P(E_2) + P(E_3) = 1/9 + 2/9 + 1/9 = 4/9$

Ισοπίθανα Ενδεχόμενα

Αν έχω N δυνατά αποτελέσματα από ένα πείραμα, τότε είναι λογικό να αντιστοιχώ πιθανότητα $1/N$ σε όλα τα απλά ενδεχόμενα.

$$\text{ρίψη νομίσματος} \rightarrow 1/2$$

$$\text{ρίψη ζαριού} \rightarrow 1/6$$

Τότε αν A σύνθετο ενδεχόμενο με $N(A)$ δυνατά αποτελέσματα έχω:

$$P(A) = \sum_{\substack{\text{Για όλα τα} \\ E_i \text{ στο } A}} P(E_i) = \frac{1}{N} * N(A) = \frac{\# \text{ σημείων στο } A}{\# \text{ σημείων στο } N}$$

Παράδειγμα: ρίψη 2 ζαριών $N=36 \rightarrow$ Όλα τα απλά ενδεχόμενα έχουν πιθανότητα $1/36$

$$A = \{\text{άθροισμα}=7\} = \{(1,6), (6,1), (5,2), (2,5), (3,4), (4,3)\}$$

$$P(A) = 6/36 = 1/6$$

Συνδυαστική

Όταν ο Δειγματικός χώρος S είναι μεγάλος χρειαζόμαστε κάποιες μεθόδους για να υπολογίσουμε το N (N :# στοιχείων στο S)

Ο 1° κανόνας μέτρησης εφαρμόζεται όταν ένα σύνολο έχει διατεταγμένα ζευγάρια και θέλουμε να μετρήσουμε πόσα είναι αυτά.

Διατεταγμένο Ζεύγος σημαίνει ότι αν O_1 και O_2 είναι αποτελέσματα του πειράματος τότε $(O_1, O_2) \neq (O_2, O_1)$.

Παράδειγμα: Αν κάποιος πάει από Λάρνακα στο Λονδίνο μέσω Αθήνας.

K=Κυπριακές Αερογραμμές O=Ολυμπιακή.

(K,O) , (K,K) , (O,O) , (O,K).

Πρόταση: Αν το 1^ο αποτέλεσμα του διατεταγμένου ζεύγους μπορεί να απιλυθεί κατά n_1 τρόπους και το 2^ο μπορεί κατά n_2 τρόπους, τότε ο ολικός αριθμός ζεύγων είναι $n_1 \cdot n_2$.

Παραδείγματα:

(1) Ένας φοιτητής θέλει να πάει δύο χρόνια σε ένα κολλέγιο και μετά ανεπιστήμιο. Υπάρχουν 4 διαθέσιμα κολλέγια και 3 διαφορετικά πανεπιστήμια.

Κολλέγια	1 2 3 4	} (1,a) (1,b) (1,c) (2,a) (2,b) (2,c) (3,a) (3,b) (3,c) (4,a) (4,b) (4,c)	} 4x3=12
Πανεπιστήμια	a b c		

(2) Ιδιοκτήτης σπιτιού μπορεί να διαλέξει ανάμεσα σε 12 υδραυλικούς και 9 ηλεκτρολόγους.

$$n_1=12 \quad n_2=9 \quad N= n_1 \cdot n_2=12 \cdot 9=108$$

Επιπλέον επιθυμεί να τοποθετήσει νέα κουζίνα και υπάρχουν 5 διαθέσιμοι πωλητές

$$N=12 \cdot 9 \cdot 5=540$$

Έχουμε πιο γενικά την κ-άδα (O_1, \dots, O_k) .

Αν το 1^ο αποτέλεσμα έχει n_1 τρόπους να πραγματοποιηθεί

2 ^ο	} n ₂	} Τότε έχω n_1, n_2, \dots, n_k ολικό αριθμό κ-άδων
·		
·		
κ		

(3) Μια κλινική έχει 2 παιδιάτρους, 5 παθολόγους, 4 χειρουργούς και 4 οφθαλμιάτρους.

Άρα έχουμε $2 \times 5 \times 4 \times 4 = 160$ τρόπους να διαλέξουμε γιατρούς όλων των ειδών που υπάρχουν στην κλινική.